

12-13.05.2020 r.

Temat: **Rozwijamy zdanie**

Cel: dowiemy się czym są określenia w zdaniu, poznamy zdania rozwinięte i nierozwinięte; nauczymy się rozwijać zdania.

Na dobry początek film – powtórzenie tego, o czym dowiedzieliście się na poprzednich lekcjach.

https://biteable.com/watch/podmiot-i-orzeczenie-2539422?fbclid=IwAR30rNQQg0I7U8UjL9_g8UpUrrJ8GCvj8mqvOmaaWWVY2JgjnD1wEI03sY

Zadanie 1. W podanych zdaniach podkreśl jedną linią podmioty, a dwiema liniami orzeczenia. Porównaj budowę tych zdań.

Dzisiaj wszyscy wstali bardzo wcześnie.

Wszyscy wstali.

Moja starsza siostra wyjeżdża na kolonie.

Siostra wyjeżdża.

Nad morzem na pewno odpocznie.

Odpocznie.

Już na pierwszy rzut oka widać, że z prawej strony są zdania dłuższe. Zawierają też więcej informacji.

Zdanie nierozwinięte to zdanie, które zawiera **tylko:**

podmiot i orzeczenie lub samo **orzeczenie**

Rodzice wrócili.

Wrócili.

Idzie burza.

Zmokniemy.

Zadanie 2. W podanych zdaniach podkreśl jedną linią podmioty, a dwiema orzeczenia. Pokoloruj pierwszą literę w zdaniach nierozwiniętych.

Muminek wybrał się na spacer do parku. Wiał wiatr. Padał deszcz. Drzewa gubiły Szumiały. Muminek zachorował. Przeziębził się. Mama kazała Muminkowi iść do Dała mu doskonale lekarstwo od Filifionki. Muminek zasnął. Wszyscy w domu zachowują się bardzo cicho. Mamusia martwi się o synka.

liście.
łóżka.

Zadanie 3. Podkreśl zdania nierozwinięte zieloną kredką.

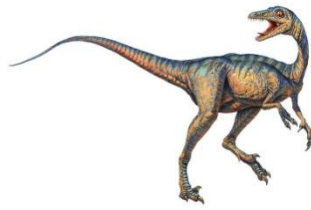
Przed milionami lat w stronę Ziemi leciał ogromny meteoryt. Jego średnica wynosiła około 10 km. Meteoryt spadł. Huknęło. Ziemia się zatrzęsła. W górę uniósł się gęsty obłok. Promienie Słońca nie mogły przedrzeć się przez chmurę pyłu. Temperatura spadła. Ochłodziło się. Rosliny wymarły. Dinozaury roślinożerne nie miały wystarczającej ilości pożywienia. Wyginęły. Później wymarły też dinozaury drapieżne.

Lubicie dinozaury? Kiedy byłam w waszym wieku uwielbiałam je. Dlatego przyjrzyjcie się kolejnemu zadaniu 😊

Zadanie 4. Zaznacz rysunki dinozaurów roślinożernych. Są to rysunki, pod którymi zapisano zdania nierozwinięte.

Dinozaur biegnie.

Pada ulewny deszcz.

Głośno tupią.

Wyszły z lasu.

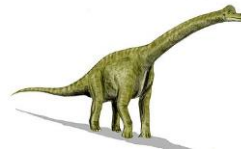
Znalazłem pożywienie.

Przewrócił się

Uciekał w popłochu.

Wyginęły.

Przerażał inne gady.

Mam nadzieję, że nie było to trudne zadanie. Wyszukaliście wykonawcę czynności lub samą czynność i pamiętaliście, że inne wyrazy nie mogły się pojawić.

Zadanie 5. Wpisz TAK lub NIE

Zdanie nierozwinięte może składać się:

- a) z podmiotu i orzeczenia _____
- b) tylko z podmiotu _____
- c) tylko z orzeczenia _____

Zadanie 6. Przeczytaj wierszyk, który jest instrukcją do ćwiczenia. Następnie w wyznaczone miejsca wpisz brakujące wyrazy, które znajdziesz na obrazku..

Ze zdań uciekły określenia.
 Zostały podmioty i orzeczenia.
 Te określenia, wzorem zwierząt,
 Grzecznie na liściach sobie leżą.
 Marzą o długim, zimowym śnie.
 Proszą, by wiosną obudzić je.

Określenia – wracajcie do zdania!
 Pomogą wam w tym zadane pytania.
 Podmiot i orzeczenie to troszkę za mało,
 By zdanie pięknie się rozwijało.

określany **podmiot**

określane **orzeczenie**

Wszystkie zwierzęta
które?

przygotowują się **do zimy** .
do czego?

_____ jeże
jakie?

chowają się _____
gdzie?

Klucz _____
czego?

przelatuje _____
którędy?

_____ **bociek**
jaki?

odlatuje _____
dokąd?

Zadanie 7. Uzupełnij zdania określeniami, które odpowiadają na podane pytania. Podkreśl w podanych zdaniach jedną linią podmioty, a dwiema orzeczenia.

Wlazł kotek _____ .
gdzie?

Bocian złapał _____ .
co?

Stoi _____ lokomotywa.
gdzie?

_____ niedźwiedź _____ śpi.
jaki? jak?

Zdanie rozwijamy za pomocą różnych określeń (wyrazów określających).

określenia

podmiot

orzeczenie

określenia

określenia

Pszczółki

zbierają.

nektar.

Pszczółki

zbierają

nektar.

Pracowite

pszczołki

zbierają

nektar

na łące.

Pracowite

pszczołki

zbierają.

Mówimy, że **zdanie** jest **rozwinęte**, jeżeli występują w nim **określenia**, czyli wyrazy określające. Wyrazy określające mają za zadanie podać nam jak najwięcej informacji o wykonawcy i czynności, którą on wykonuje. W zdaniach mogą być określenia tylko podmiotu, tylko orzeczenia, albo i podmiotu i orzeczenia.

Zadanie 8. Rozwiń zdania wpisując samodzielnie dobrane określenia:

a) do **podmiotu**

Samochód _____ się zepsuł.
czyj?

Przypląnęły _____ **żaglówki**.
ile? jakie?

b) do orzeczenia

Michał **poznał** _____
kogo? gdzie?

_____ **dostałem** _____
kiedy? co? od kogo?

c) do **podmiotu** i **orzeczenia**
_____ **mecz odbędzie się** _____
który? kiedy?

_____ , _____ **królik zjadł** _____ .
jaki? jaki? jak? co?

Zadanie 9. Uzupełnij zdania określeniami.

Zaproszenie

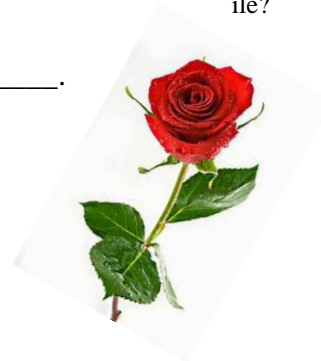
_____ zapraszam _____ na _____ urodziny .
jak? kogo? czyje? które?

Przyjęcie odbędzie się _____ .
gdzie? kiedy?

Będzie _____ atmosfera i _____ muzyka. Przygotuję _____
jaka? jaka? ile?

niespodzianek i _____ .
jakie? co?

_____
tu wpisz swoje imię

Zadanie 10. Podkreśl jedną linią podmioty, a dwiema liniami orzeczenia. Pokoloruj na żółto pierwszą literę w zdaniach rozwiniętych.

EPOKA KAMIENIA

Ludzie zawsze szukali schronienia przed zimnem, wiatrem i wilgocią. Nasi przodkowie kryli się najczęściej w grotach i jaskiniach. Wszyscy członkowie rodziny dzielili się pracą. Mężczyźni polowali. Dostarczali pożywienia. Starsi chłopcy pomagali w wytwarzaniu narzędzi. Kobiety gotowały. Szyły. Wychowywały dzieci. Dziewczęta pomagały kobietom. Zbierały zioła. Starcy przekazywali dzieciom swoją wiedzę i umiejętności. Wszyscy ich szanowali. Mężczyźni rozniecali ogień. Kobiety gotowały im ciepłą strawę. Ogień zapewniał poczucie bezpieczeństwa. Ogrzewał. Odstraszał drapieżniki.

Kochani, mam nadzieję, że te tematy i ćwiczenia nie są takie trudne. Na wszelki wypadek, w piątek, podczas lekcji on-line sprawdzimy ćwiczenia z tego tygodnia. Proszę przygotujcie je. Jeśli macie jakieś wątpliwości lub pytania - omówimy je. Do zobaczenia.